

תלמוד לומר "ודם זבחיך ישפך על מזבח ה' אלהיך, והבשר תאכל". כיון שלא נכתב "ישפך סביב מזבח", משמע ששפיכה אחת בלבד, מכפרת.⁴

ומקשינן: וכי האי פסוק זה להכי הוא דאתא, ללמדנו שבנתינה אחת כיפר? הרי האי מיבעי ליה לכדתניא:

מנין לכל הרמים שאם¹ נשתירו בכלי לאחר זריקת שתי² מתנות הדם, שטעונים מתן דם ליסוד המזבח, וכדין האמור בחטאת, שנאמר בה "ואת כל דמה [הגותר ממתן הדם על

לפיכך, נתן את כולן כתיקנן ואחת מהן שלא כתיקנה, כגון שחישב בה מחשבת חוץ לזמנו, הרי זו פסולה, ולא נותר הזבח על ידי המתנות הראשונות שנעשו בשתיקה, ואין בו כרת באכילתו, כי מאחר והמתנות כולן הן המתירות את הזבח, ואין זו מתירתו בלא זו, הרי שכל אחת מהן הינה חצי מתיר, ואין נעשה פיגול אלא אם חישב בכל המתיר.

גמרא

תנו רבנן: מנין לניתנין על מזבח החיצון, שנתנן במתנה אחת, שכיפר?

פי שאין זו אפילו מתנה אחת, אלא בהכרח שהמתנה שנאמרה אן אינה מאותן מתנות האמורות במצוות הקרבן, אלא מתנה מחודשת היא, שקיומה הוא בנתינת דם על המזבח.

1. כתבו הרש"ש והזבח תודה לקמן [נג ב], שבדברי רש"י כאן משמע, שאין צריך לשייר דם בכדי לקיים דין שפיכת שיריים, ורק אם נותר דם מהמתנות, יש לשופכו ליסוד, וכן דעת ה"ר משה בתוס' לקמן [שם, ד"ה העולה].

וכתב השפת אמת, שפשטות לשון הגמרא, ולשון הרמב"ם [מעשה הקרבנות, פרק ה] אינו כן, אלא מצווה להשאיר שיריים ליתן על היסוד.

2. מלשון רש"י משמע, שאין דין שפיכת שיריים אלא בקרבנות הטעונים שתי מתנות, להוציא את הבכור, המעשר והפסח, שאין בהם אלא מתנה אחת. וכן כתב הראב"ד בפירושו למסכת תמיד [פרק ד] בשם הרב ר' אפרים, שאין טעונים מתן דמים ליסוד, אלא דם החטאות ופרים הנשרפים, הניתנים במתן שתיים שהן ארבע.

ובשפת אמת תמה, מדוע הבכור הפסח והמעשר אינם טעונים שפיכת יסוד, וכתב, שלברייתא זו הלומדת דין שפיכת שיריים, מהפסוק "ודם זבחיך ישפך", יתכן שקרבנות אלו

עושה שיריים, ואף על פי שמחשבת פיגול של טמא אינה נתפסת לפסול את הזבח, כיון שאין הוא ראוי לעבודה, מכל מקום, מאחר ויש בה שם עבודה לענין לעשות שיריים, נתפס הפסול מחשבה, והוא הדין בנדון דנן, אם כל המתנות היה להן שם עבודה לענין שרק שהושלמו נחשב קרב המתיר כמצוותו, הרי שהיתה נתפסת מחשבת הפסול למנוע את הפיגול, מחמת שלא נחשב קרב המתיר כמצוותו, ולכך כתב רש"י, שבמתנה ראשונה כבר קרב כל המתיר.

4. כתב בחדושי רבי אריה לייב [חלק ב, כג א ד"ה והנראה], לימוד זה שהניתנין בארבע מתנות שנתנן במתנה אחת כיפר, אינו גילוי מילתא בעלמא שרק אחת המתנות מעכבת, והיתר הן למצווה בעלמא, אלא יסוד דין זה הוא, שנתרבה דין כפרה מחודשת, שהוא בהגעת הדם למזבח ובמתנה אחת בלבד, והיינו מה שלמדנו משפיכה, שכל קיומה של מתנה זו היא בשפיכת הדם על המזבח, ואין בזה דין חילוק מתנות כלל, והוכיח כן, מדין מתנות הניתנות בשתיים שהן ארבע, שכל מתנה מהן היא אחת שהיא שתיים, ומכל מקום הדין בזה הוא שאף אם נתן מתנה אחת בלבד שאינה כשתיים כיפר, ואף על